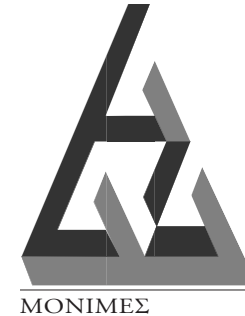

Διαρθρωτικές Μεταβολές και Απασχόληση στις Τράπεζες

MONIMES

Είναι το θέμα της μελέτης που εξέδωσε η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών σε συνεργασία με τις εκδόσεις Αντωνίου Σάκκουλα.

Η μελέτη αυτή, αναφέρεται στις αλλαγές του τραπεζικού τοπίου των τελευταίων ετών και στα κρίσιμα ερωτήματα που εγείρονται για την εξέλιξη και τις προοπτικές του ύψους και της διάρθρωσης της απασχόλησης στις τράπεζες σε διεθνές, ευρωπαϊκό και ελληνικό επίπεδο. Η γνώση των προσδιοριστικών παραγόντων της εξέλιξης της τραπεζικής απασχόλησης έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, γιατί είναι δυνατόν να οδηγήσει σε προτάσεις για την άσκηση των απαραίτητων πολιτικών ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού των τραπεζών, όπως την επανακατάρτιση και επιμόρφωσή του, την κινητικότητα του, τις προσλήψεις και αποχωρήσεις.

Αναλύσεις της τραπεζικής απασχόλησης σε διεθνές επίπεδο είναι ελάχιστες, η δε μελέτη βασίστηκε και σε πρωτογενές υλικό, το οποίο αξιοποιήθηκε πολύπλευρα από τον επιστημονικό υπεύθυνο της έρευνας, οικονομολόγο Δρ. Κων/νο Κανελλόπουλο. Η επιστημονική ομάδα, που συνέβαλε στην ολοκλήρωση της μελέτης αποτελείται από τον κ. Γεώργιο Τσατήρη, Νομικό Σύμβουλο και υπεύθυνο Εργασιακών Θεμάτων της ΕΕΤ, τον οικονομολόγο, κ. Θεόδωρο Μπινάκο και την κα Αργυρώ Αγγελοπούλου, υπεύθυνη του Γραφείου Οικονομικής Ανάλυσης της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών.

Η μελέτη αποτελείται από επτά κύρια κεφάλαια και είναι διαρθρωμένη σε δυο

μέρη: Στο πρώτο μέρος γίνεται περιγραφή και ανάλυση της τραπεζικής απασχόλησης στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία, ενώ στο δεύτερο μέρος γίνεται συστηματικότερη ανάλυση των εξελίξεων και προοπτικών της τραπεζικής απασχόλησης στην Ελλάδα.

Στο **πρώτο κεφάλαιο** γίνεται επισκόπηση των εξελίξεων της τραπεζικής απασχόλησης στις ευρωπαϊκές χώρες, απ' όπου προκύπτει ότι ο τραπεζικός κλάδος έχει παύσει από τις αρχές της τρέχουσας δεκαετίας, να είναι πλέον συνολικά δημιουργός νέων θέσεων εργασίας. Ειδικότερα, ενώ την περίοδο 1986-90 η απασχόληση στις τράπεζες αυξήθηκε συνολικά κατά 7,3% σε 14 ευρωπαϊκές χώρες, την περίοδο 1990-95 σε 16 ευρωπαϊκές χώρες αυξήθηκε μόνο κατά 0,3%.

Στο **δεύτερο κεφάλαιο** αναλύονται οι διαρθρωτικές αλλαγές, που παρατηρούνται στον κλάδο, όπως θεσμική απελευθέρωση, διεθνοποίηση των αγορών, νέες τεχνολογίες, αποδιαμεσολάβηση, εξαγορές και συγχωνεύσεις. Κύριο συμπέρασμα είναι ότι οι διαρθρωτικές αλλαγές αποτελούν παράγοντα ευκαιρίας ανάπτυξης των τραπεζών, αλλά η επίδρασή τους στην απασχόληση του τραπεζικού κλάδου στις ώριμες τραπεζικές χώρες φαίνεται αρνητική.

Στο **τρίτο κεφάλαιο** γίνεται εμπειρική διερεύνηση και ποσοτικοποίηση των προσδιοριστικών παραγόντων της τραπεζικής απασχόλησης στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Προκύπτει ότι η

Γεώργιο Α. Τσατήρη

Δικηγόρου-
Νομικού Συμβούλου ΕΕΤ
για θέματα Εργατικού Δικαίου
και Εργασιακών Σχέσεων,
ΕΜΥ Πανεπιστημίου Αθηνών,
DEA Πανεπιστημίου Παρισιών

τραπεζική απασχόληση μεγεθύνεται στο βαθμό που αυξάνει το προϊόν του κλάδου, αλλά και γενικότερα, το συνολικό προϊόν της οικονομίας. Αυξητική επίσης επίδραση στην τραπεζική απασχόληση ασκεί η ανάπτυξη του δικτύου καταστημάτων των τραπεζών, ενώ αρνητική, η αύξηση του κόστους εργασίας. Π.χ. αν αυξηθεί το τραπεζικό προϊόν κατά 10%, αναμένεται αύξηση της απασχόλησης κατά 1,5· επίσης αύξηση του αριθμού των καταστημάτων κατά 10%, εκτιμάται ότι αυξάνει την απασχόληση κατά 3% περίπου.

Στο **τέταρτο κεφάλαιο** αναπτύσσεται ο προβληματισμός, που αφορά τις δυνατότητες του ελληνικού τραπεζικού συστήματος να αντιμετωπίσει τον επερχόμενο σκληρό ανταγωνισμό από την ολοκλήρωση της ΟΝΕ και την καθιέρωση του ευρώ. Με δεδομένο ότι τα τελευταία χρόνια οι ελληνικές τράπεζες συνολικά έχουν επιδείξει εντυπωσιακή προσαρμογή στο νέο και ταχέως μεταβαλλόμενο, απελευθερωμένο διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα, διαφαίνεται ότι οι φόβοι για εντυπωσιακή μείωση της απασχόλησης στις ελληνικές τράπεζες είναι μάλλον υπερβολική. Είναι αξιοσημείωτο ότι την τελευταία δεκαετία η απασχόληση στις τράπεζες αυξήθηκε κατά 15% και συνοδεύτηκε από υπολογίσιμη αύξηση του αριθμού των καταστημάτων.

Στο **πέμπτο κεφάλαιο** παρουσιάζονται ενδιαφέροντα χαρακτηριστικά της απασχόλησης των ελληνικών τραπεζών με στόχο τη διερεύνηση του κατά πόσον το ανθρώπινο δυναμικό είναι προσαρμόσιμο και κατάλληλο για τις επερχόμενες και επιδιωκόμενες αλλαγές στο τραπεζικό σύστημα. Διαπιστώνεται ότι το ανθρώπινο δυναμικό του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, σε σχέση με το σύνολο της οικονομίας, είναι σχετικά νεώτερο, περισσότερο μορφωμένο και εμφανίζει υψηλή συχνότητα επαγγελματικής κατάρτισης και επιμόρφωσης. Τα στοιχεία αυτά υπονοούν δυναμισμό και προσαρμοστικότητα και αξιόλογα περιθώρια για αποδοτική συνεχιζόμενη κατάρτιση.

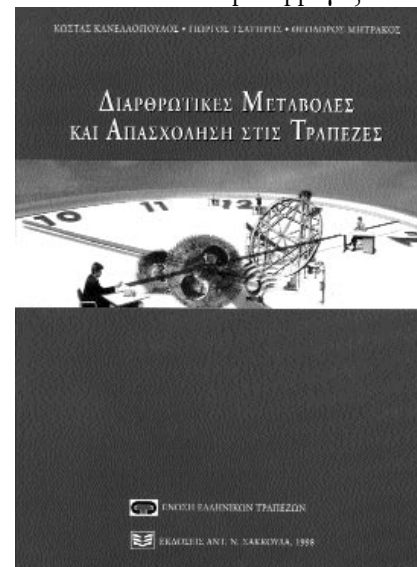
Στο **έκτο κεφάλαιο** γίνεται καταγραφή

των πρόσφατων διαρθρωτικών αλλαγών στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα. Η γενικότερη εκτίμηση είναι ότι η απελευθέρωση του τραπεζικού συστήματος βοήθησε στην ανάπτυξή του, ενώ οι οποιοσδήποτε αρνητικές επιπτώσεις στην απασχόληση λόγω της υιοθέτησης των τεχνολογιών και των εξαγωγών και συγχωνεύσεων μπορεί να είναι ελεγχόμενες.

Στο **τελευταίο κεφάλαιο** γίνεται ανάλυση των πιθανών προοπτικών της τραπεζικής απασχόλησης στη χώρα μας, οι οποίες δεν φαίνονται ιδιαίτερα απαισιόδοξες αν ληφθούν υπόψη οι μελλοντικές εξελίξεις των προσδιοριστικών παραγόντων, όπως αναλύονται και στο πρώτο μέρος της μελέτης, καθώς επίσης και η καθυστέρηση ανάπτυξης του ελληνικού τραπεζικού συστήματος με το αντίστοιχο των αναπτυγμένων χωρών.

Από το σύνολο των παραμέτρων που εκτιμήθηκαν προκύπτει ότι αν συνεχιστεί και ενισχυθεί ο σημερινός ρυθμός μεγέθυνσης του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος θα υπάρξει ανάλογη αύξηση του όγκου των τραπεζικών δραστηριοτήτων και ο ελληνικός τραπεζικός τομέας είναι σε θέση, αν όχι να αυξήσει τη συνολική απασχόληση, τουλάχιστον να τη διατηρήσει.

Τέλος, αξιόλογοι παράγοντες για τη θετική ή όχι εξέλιξη της τραπεζικής απασχόλησης στα επόμενα χρόνια, είναι η επέκταση του τραπεζικού συστήματος σε νέες αγορές και χρηματοπιστωτικά κέντρα, η ανάπτυξη νέων προϊόντων, και η δυνατότητα προσαρμογής του

ρ

